

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

<https://cba.gov.pl/pl/o-nas/zadania/350,zadania.html>
13.02.2025, 16:31

Do zadań CBA w zakresie właściwości Biura (zwalczanie korupcji w życiu publicznym i gospodarczym, w szczególności w instytucjach państwowych i samorządowych, a także zwalczanie działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa) należy przede wszystkim rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw (wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o CBA) oraz ściganie ich sprawców, ale także:

- ujawnianie i przeciwdziałanie przypadkom nieprzestrzegania przepisów o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne;
- dokumentowanie podstaw i inicjowanie realizacji przepisów o zwrocie korzyści uzyskanych niesłusznie kosztem Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych;
- ujawnianie przypadków nieprzestrzegania określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji w przedmiocie: prywatyzacji i komercjalizacji, wsparcia finansowego, udzielania zamówień publicznych, rozporządzania mieniem jednostek sektora finansów publicznych, jednostek otrzymujących środki publiczne, przedsiębiorców z udziałem Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, przyznawania koncesji, zezwoleń, zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ulg, preferencji, kontyngentów, plafonów, poręczeń i gwarancji bankowych;
- kontrola prawidłowości i prawdziwości oświadczeń majątkowych lub oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne;
- prowadzenie działalności analitycznej dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości CBA oraz przedstawiania w tym zakresie informacji Prezesowi Rady Ministrów, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmowi oraz Senatowi.

Ważną częścią funkcjonowania CBA jest również działalność prewencyjna.

Funkcjonariusze CBA, w granicach zadań określonych w ustawie, wykonują:

DZIAŁANIA OPERACYJNE I PROCESOWE

Czynności operacyjno-rozpoznawcze wykonywane są przez funkcjonariuszy CBA w celu zapobiegania popełnianiu przestępstw, ich rozpoznania i wykrywania oraz w celu uzyskiwania i przetwarzania informacji istotnych dla zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, funkcjonariusze CBA wykonują czynności dochodzeniowo-śledcze określone przepisami Kodeksu postępowania karnego, w tym również czynności na polecenie sądu i prokuratora.

DZIAŁANIA KONTROLNE

Biuro jest jedyną służbą specjalną posiadającą narzędzie w postaci kontroli oświadczeń majątkowych i decyzji gospodarczych.

Celem czynności kontrolnych prowadzonych przez funkcjonariuszy CBA jest ujawnianie przypadków korupcji w instytucjach publicznych, nadużyć osób pełniących funkcje publiczne oraz działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

Kontrole są prowadzone na podstawie rocznego planu zatwierdzanego przez Szefa CBA lub – gdy jest to konieczne – w trybie doraźnym.

Czynności kontrolne polegają na:

1. ujawnianiu przypadków nieprzestrzegania prawa i przeciwdziałaniu im, np. w zakresie wydawania decyzji gospodarczych (m.in.: procesy prywatyzacyjne, wsparcie finansowe, rozporządzanie mieniem państwowym i komunalnym, zamówienia publiczne),
2. sprawdzaniu prawidłowości i prawdziwości oświadczeń majątkowych lub oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne.

W 2014 r. rozszerzone zostały zadania CBA związane z weryfikacją oświadczeń o braku konfliktu interesów. Sprawdzane są deklaracje składane przez kandydatów na członków i członków Komisji Ekonomicznej przy Ministrze Zdrowia, Rady Przejrzystości przy Prezesie Agencji Oceny Technologii Medycznych, konsultantów w ochronie zdrowia oraz osób biorących udział w przygotowaniu, zawieraniu i wykonywaniu umów offsetowych.

DZIAŁANIA ANALITYCZNE

Identyfikacja zagrożeń godzących w interes ekonomiczny państwa oraz odpowiednio wczesne i - w miarę możliwości - wyprzedzające informowanie o nich organów państwa, a także formułowanie propozycji działań zaradczych to podstawowe cele przedsięwzięć analityczno-informacyjnych prowadzonych przez funkcjonariuszy CBA. Ponadto wspierają one czynności operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i kontrolne.

Co roku CBA przygotowuje i wydaje opracowanie pn. *Mapa Korupcji* - obrazujące stan przestępczości korupcyjnej w Polsce. Raport tworzony jest we współpracy z innymi służbami, Prokuraturą Generalną i Ministerstwem Sprawiedliwości.

DZIAŁANIA PREWENCYJNE

W ramach swej aktywności CBA prowadzi także działania o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym. W tym zakresie współpracuje z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się tematyką korupcji.